

hovnemu poglavarju. Mnogo je uplivala znamenita okrožnica na vse Slované. Nje upliv so čutili tudi pravoslavni Slovani in vest jim je jela očitati, da tavajo po temni zmoti; pa žal, da se se strastno drže svoje zmote Rusi, Srbi in Bolgari. Pri zadnjih se je sicer v naših dneh že jelo svitati ter se nameravajo združiti z Rimom. Oče svetlobe pa bo se usmilil tudi ostalih naših zgubljenih bratov ter jih bo o pravem času poklical k čedi dobrega pastirja rimskega papeža, ki želi tako goreče vse Slované priviti na svoje ljubeče očetovsko srce.

Hvaležen je Slovan vsikdar za vsako drobtinico, kako da ne bi bil hvaležen na toliki dobroti sv. Očeta! Takoj se mu poklonijo in zahvalijo za apostolski list v Rimu bivajoči slovanski duhovniki. Prijazno jih sprejme sv. Oče ter jih ljubeznivo nagovori rekoč: »Skrbite, da se ta apostolski list povsod dobro razglasi med krščanskim ljudstvom.«

Iz vseh slovanskih pokrajin hité meseca julija 1881. na obletnico verni Slovani v Rim, da bi se osebno zahvalili dobremu Očetu. V imenu vseh se mu je zahvalil prevzvišeni vladika J. J. Strossmayr ter poprosil za vse Slované apostolskega blagoslova.

Sv. Oče pa so nagovorili slovanske romarje s temi-le pomenljivimi besedami: »Rim, stolno mesto katoliškega sveta, Vas je željno pričakovalo in Vas v ljubezni danes objema. Naše očetovsko srce pa se tako silno veseli Vašega številnega pohoda, da kar je svoje dni sv. apostol Pavel rekel o svojem Titu, smelo tudi mi ponovimo o Vas: »Bog Nas je potolažil z Vašim prihodom«. Že od začetka Našega papeževanja, ko smo videli, kako neusmiljeno stiskajo sv. cerkev od vseh strani, nas je volja obšla proti jutru se ozreti, bi li spomin na preteklost Nam ne posvetil s kakim razlogom in potrdilom veselega upa za prihodnje; zdaj pa se je po božji dobroti zgodilo, da ravno današnji dan nam podaja del — in ne najmanjši del — tega tolažila, ki smo takrat namerjali ga med Vami iskati.«

Radostno moramo vsklikniti pri teh besedah s pesnikom:

„Upanje smo sladko Ti Slovani,
Slava! kličemo za Te užgani.“

Pa še dalje govorijo sv. Oče slovanskim romarjem: »Kadar se povrne jedinstvo v veri in bodo zagotovljene pravice posameznih dežel, potem se le se bode veliko zanašati na Vaše prizadevanje in moč za razširjevanje kraljestva božjega na zemlji: ker po božjem sklepu se kaže, da je slovanski narod prihranjen za posebne namene.... Vi bodite priče, da spoznajo vsi, da Naša očetovska dobrovoljnost v ljubezni objema vso blagodušno in veliko družino slovanskih narodov in gledé na to je najgorečnejša želja Našega srca, da naj se z največjo vnemo, z nepremakljivo zvestobo držijo katoliške cerkve in da se tudi niti jeden naj ne izgubi iz te presvete barke.«

V spomin slovanskega potovanja v Rim je dal postaviti sv. Oče v cerkvi sv. Klementa na svoje stroške nov oltar na čast sv. Cirilu, čegar sveti ostanki počivajo v tej cerkvi.

Tako važnega pomena je torej znamenita okrožnica »Grande munus«:

„Zató pa hvalo mu recimo,
Nam „grande munus“ podaril je milo.
Zató med papeži, ki jih častimo,
Ime se i njegovo bo svetilo:
Kar Hadrijan je nekdaj bil ustanovil,
To Lev mogočni zopet bo ponovil.“

Gospodarske stvari.

Železnica med Ptujem in Pragarskim.

Do 1. majnika smo se mogli samo zjutraj in zvečer peljati doli proti Oggerski in narobe. Od 1. majnika začnši pa gresta še dva druga vlaka, toda samo od Ptuja do Pragarskega ter od Pragarskega na Ptuj in sicer popoldne:

1. Odhod od Ptuja ob 12. uri 45 min. Prihod na Pragarsko ob 1. uri 45 min.

2. Odhod od Pragarskega ob 3. uri 35 min. Prihod na Ptuj ob 4. uri 33 min.

Torej se lahko pelja na Ptuj ali iz Ptuja vsaki, kdor se pripelja na Pragarsko z brzovlakom ali z mešanin vlakom ali kedar se hoče s temi vlaki peljati proti severu ali proti jugu. Moram še pripomniti, da naj povpraša sprevodnika (kondukterja) pri vlaku, ali pa vartarja (portirja) na Ptui in na Pragarskem, kdor hoče pozvedeti, kedaj gre kaki vlak, kako dolgo treba čakati itd.

Detelja in nje setev.

Vsako leto se sliši v spomladi tožba, da je detelja po zimi trpela in se je le malo več vidi na njivi. Kaj je v tem kmetovalcu storiti, kaj naj vseje na istej njivi, da mu še bode kaj kositi? Sitno je to že za kmetovalca in ne ostane mu po navadi druga, kakor da tako deteljišče podorje.

Lažje pa ubrani kmet deteljo, da ne trpi po zimi škode, ako jo seje med jarico ali pomladnjo rž. Oboje kali hitreje, kakor detelja in kedar pritisne mraz, je že pšenica ali rž precej močna, ne pa še detelja in tako varuje jarica deteljo solnce in vetra, da je ne izsušita v suhem času in ko je čas žeti jarico, tedaj je detelja že dovolj močna, da zdrži solnce in veter. Ko pa pride zima, ne more mraz detelje vzdigniti iz zemlje, ker je koreninica od jarice še dovolj v zemlji in če se prst vendar-le vzdigne, pade detelja s koreninico pšenice še tako v prst, da ima dovolj živeža. Ako pa je detelja sama, tedaj ostane nje koreninice navadno v takem slučaju napol suho in detelje spomladi ne bode veliko.

Z deteljo pa kaže še tudi drugo travino seme posejati. Kjer se pase v jeseni drobnica, ovce, tam tudi te zateptajo prst toliko, da je zima ne vzdigne na škodo detelje. V jeseni pa ne kaže sejati detelje med rž ali pšenico, kajti tedaj bi bila detelja še preslaba, ko pride zima in ne bode je potem v spomladi veliko na njivi. Vendar pa je mogoče še tudi med oziminino sejati detelje, toda v mesecih marciji ali že v februarju — na površino in še celo na sneg, ako se ni bati, da sneg hitro skopni in voda odteče z njive. Tedaj bi ona vzela tudi seme detelje s seboj in delo bilo bi zastoj.

Sejmovi. Dne 12. maja na Planini v Slov. Gradci Dne 15. maja pri M. D. v puščavi. Dne 15. maja v Št. Lovrenci na Kor. žel., v Ulimiji, v Središču, v Reichenburgu in v Velenji. Dne 16. maja v Št. Ilji v Slov. gor., na Bizeljskem, v Pilstanji in v Vojniku. Dne 18. maja na Ptujski Gori.

Dopisi.

Iz Maribora. (Iz Amerike.) [Konec.] Plačila na obroke tu ne poznajo, človek mora vse naprej plačati, stanovanje in vse drugo. Ko bi si jaz bil šivalni stroj s seboj peljal ter še imel kacic 50 gold. s seboj, tedaj bi si mogel toliko spraviti v kupe, da bi lahko še

enkrat videl Štajarsko deželo ali ko bi ne imel malih otrok, tedaj bi šla jaz in žena v službo, bi se menda tudi šlo. Kateri imajo male otroke, tisti so siromaki, taki boljše, da ostanejo doma. Koliko 1000 otrok tu pomrje, zakaj v Braziliji ni tako zdravo, kakor pri Vas. Naznanim Vam tudi, da nama je Tonika umrla, ravno na veliko soboto ob poldvanajstih po noči. Začelo jo je v trebuhu viti na ladji in mučilo jo je do zadnje ure in je bila že tako »süha«, da... Na ladji se je hodila, potem pa je obležala. Iz službe pa se jaz ne bi morebiti šel za-se, ali zavoljo deklin sem moral, ker je nisem imel kam dati v bolnišnico. Tam, kjer je F... ostal, imajo dve uri daleč v cerkev. Tistim pismom (ki pridejo iz Amerike) nič ne verujete, kajti pišejo le tako, da je dobro, ker jih je sram, da je njim bilo v Mari-boru dobro. Tu jih dosti golči, da bodo dobro pisali domov. Kdor pa noče meni verjeti, tisti pa naj le pride »skušavat«... Zdrav še zdaj nisem prav, denarja nimam, Malika (hčerka) je še zdrava. Pomagati nama tako niste kos nazaj, kajti za to bi bilo treba kakih 250 gld. Pozdravljam Vas vse skupaj. Jakob Kmetič.

Iz Kostrivnice. (Naše bralno društvo) dobro napreduje. Sicer se ne šteje Bog ve kako veliko število udov — 30 jih je — pa ti so vam pravi korenjaki, kojih srce kar plamti za slovensko reč. Marljivo čitanje slovenskih časopisov in knjig jim je naenkrat odprlo oči, in s ponosom se zavedajo, da so slovenskega rodu. Nemškutarski vihar, ki je še pred nekaj leti kaj močno pihal po Kostrivnici, spreučenil se je že v lahno sapico: samo par Kostrivničanov je še vedno precej zaljubljenih v edino potrebno nemščino; pa saj vemo, da je »stara navada železna srajca« in taka se neki ne raztrga prehitro. Prihodnjo nedeljo dne 14. maja ob 1/2 4. uri popoldne priredi naše društvo svojo prvo besedo v gostilni g. Štefana Lindiča z naslednjim vspešnim: 1. »Avstrija, moje domovje« — pesen. 2. Pozdrav. 3. Kakó je treba s koristjo čitati dobre knjige? — Govor. 4. »Po jezeru« — pesen. 5. Peklenšček potepensček — deklamacija. 6. Kakó postane Miha ud bralnega društva — šaliv pogovor. 7. »Slovenec sem« — pesen; potem sledi prosta zabava. — To besedo priredi bralno društvo s tem namenom, da bi odrastlo mladino vspodbujalo k marljivemu čitanju dobrih slovenskih knjig in časopisov; zakaj le na taki način si bomo pridobili Slovenci zavedne, za narod in jezik slovenski vnete može, ki bodo srčno odbijali vsak napad na naše pravice.

Iz Vitanja. (Podružnica Sv. Marjete — Pesojilnica.) Podružnica Sv. Marjete v Doliču stoji sicer v lari Sv. Florijana, spada pa vendar še v Vitanjsko župnijo. Jako sumljive, vedno večje razpokljine na stenah in na stropu so bile vzrok, da se je morala cerkva za tako dolgo časa zapreti, dokler se je potrebno ukrenilo, da se bo mogla zopet obhajati tamkaj božja služba. Pri tem popravilu se je našlo zunaj cerkve v kotu med žagradom in velikim oltarjem človeško okostje. Truplo je ležalo le pol metra globoko pod zemeljskim površjem. Kostni so bile že prhljive tako, da so kar razpadale, če si se jih dotaknil. Pokopališča najbrž ni bilo nikdar pri tej cerkvi. — Še na drugo zanimivo prikazen so naleteli pri teh popravilih. Okrog cerkve je vse polno starega zidovja, katerega nad zemljo sicer videti ni pa takoj zadeneš na-nj, če nekoliko kopas. Nek zidar je predrl strop tega podzemeljskega zidovja ter porinil dva sežnja dolgi železni drog v globino, toda tal ni dosegel. Mnogo se je že govorilo o tem, da je na višini, kjer je podružnica Sv. Marjete, stalo staro rimsko mesto *Upellae*. — Vitanjska posojilnica je kupila iz tega dobička za leto 1892 »trijer«, t. j. žitočistilnico, ki stane z vožnjo vred 145 gld., za porabo svojim združenikom. Za prijazno posredovanje se izreka slavni

c. kr. kmetijski družbi kranjski, oziroma njenemu gospodu tajniku Gustavu Pirc, najiskrenejša zahvala.

Iz Cvena pri Ljutomeru. (Gasilno društvo) si je kupilo lepo zastavo s podobo sv. Florijana, in na god tega varuha zoper nesrečo ognja je nameravalo to zastavo blagosloviti dati. Čeravno se je o pravem času vložila prošnja za dovoljenje, da bi društvo imelo z zastavo priti v Ljutomer, se je dovoljenje vedno odlagalo in se le zadnji dan pred blagoslovljenjem je prišla prepoved, da ni dovoljeno priti v Ljutomer z zastavo. V prvem trenutku se nam je zdelo, da bode to naredilo veliko zmešnjavo, ker je bilo že vse pripravljeno in določeno, a naposled se je vse v najlepšem redu izvršilo, izvzemši blagoslovljenja zastave, ki se je odložilo. God sv. Florijana, društvenega patrona pa se je še sijajniše obhajal, kakor bi se bil brez te prepovedi. Cvensko gasilno društvo je v polni paradni uniformi pri kolodvoru pričakovalo povabljene goste, ki so se v obilnem številu želeli naše slovesnosti vdeležiti. Gasilna društva od Sv. Križa, iz Lokavec in Ključarovec so prišla skoro polnoštevila tako, da je do 130 gasilcev za godbo marširalo k sv. maši. Pri sv. maši so lepo peli čitalniški pevci in po sv. opravi so vsi gasilci marširali čez trg k parnemu mlinu, kjer je naprošena kumica gostoljubno pogostila gasilce. Po odhodu tujih gasilcev podali so se Cvenski gasilci na dom svojega stotnika g. Josipa Rajha, kjer je bila pripravljena prijetna večerja, pri kateri so nas počastili tudi nekateri Ljutomerski narodnjaki. Pri celi slavnosti so se vsi gasilci dostojno in moško obnašali, in upamo, da bode to vselej tako; zlasti pa da bodo ob uri ognjene nevarnosti hrabro in moško branili nesrečo ter vedno in povsod delovali Bogu na čast in bližnjim v pomoč in korist. Vkljub neljubi prepovedi se tedaj Cvensko gasilno društvo lahko z veseljem spominja letošnjega goda svojega patrona, ker je videlo, da ima mnogo prijateljev ne samo v Ljutomerski okolici, ampak tudi v Ljutomerskem trgu. Gasilno društvo na Cvenu izreka s tem vsem svojim dobrotnikom in prijateljem svojo zahvalo za prijaznost in tudi za obilne darove pri tej slovesnosti. »Pomoz' Bog in svet Florijan!«

Iz Celja. (Iz k. z.) [Dalje.] Dr. Dečko, odvetnik v Celji 5 gld., Lovro Baš, c. kr. notar v Celji 5 gld., exercitancje v Slatini 15 gld., Blaž Rotnik, župnik v pokoju v Vojniku 2 gld., Kasimir Bratkovič, c. kr. notar v Rogacu 10 gld., dar iz Rajhenburga 5 gld., M. Vošnjak, drž. in dež. poslanec v Celji 10 gld., Matija Potočin, posestnik v Zidanemmostu 5 gld., okrajni odbor v Šoštanji 10 gld., M. Ogorevc v Konjicah 5 gld., Ivan Govedič, župnik v Šoštanji 5 gld., Matej Vrečko, župnik na Ponkvi 5 gld., Franc Smrečnik, župnik v St. Ilju pri Velenji 3 gld., Ferdinand Jan, župnik pri Sv. Petru ob Savinji 5 gld., Jožef Gerlih pri St. Petru ob Savinji 1 gld., Anton Ribar, župnik pri Sv. Vidu na Planini 4 gld., slavna občina Vranska 5 gld., Mihael Korošec, župnik v Loki pri Zidanemmostu 3 gld., M. Vodušek, geometer v Ptuj 2 gld., Franc Majašič, com. v Ptuj 1 gld., Franc Veršec, c. kr. notar v Sevnici 3 gld., Fr. Goms, gostilničar v Ormoži 1 gld., Valentin Južna v St. Juriju pri Tabru 1 gld., Drobnič, trgovec v Laškem 2 gld., Josip Fleck, duh. svetov. dekan v Jarenini 3 gld., Anton Thaller, posestnik v Egydi Tunnell 2 gld., Anton Ostrožnik, župnik v Pamečah 2 gld., Jožef Kočevar, župnik v Trbovnjah 2 gld., Miloš Solčavski 2 gld., Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 5 gld., Vilibald Venedig, župnik v Središču 2 gld., M. Stoklas, duh. svetov. in dekan v Braslovčah 2 gld., dar od neimenovanega v Jursincih 1 gld. 70 kr., Jakob Košar, župnik v Gornji Polskavi 2 gld., okrajni odbor na Vranskem 10 gld. (Dalje prih.)